



SMEs
สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม



สถาบันเครือข่าย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม
(สถาบัน SMEs)

เอกสารประกอบการฝึกอบรม
หลักสูตร กลยุทธ์การสร้างธุรกิจสำหรับ SMEs
ระหว่างวันที่ 9 - 10 มีนาคม 2543

ณ ห้องประชุมคณะวิชาศึกษาทั่วไป อาคารเรียนรวม
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
จังหวัดนครราชสีมา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หลักสูตร กลยุทธ์การสร้างธุรกิจสำหรับ SMEs	1
เอกสารประกอบการบรรยาย	
- หัวข้อ “เล่าแก่ใหม่กับรูปแบบธุรกิจ”	5
- หัวข้อ “SMEs กับการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ”	11
- หัวข้อ “แนวคิดการสร้างอาชีพอิสระ”	15



หลักสูตร กลยุทธ์การสร้างธุรกิจสำหรับ SMEs (A1)

-----@@@-----

หลักการและเหตุผล

การพลิกฟื้นเศรษฐกิจของประเทศ ได้มุ่งให้ความสำคัญไปยังวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งผู้สนใจจะเป็นผู้ประกอบการ (SMEs ใหม่) และผู้ประกอบการเดิม

แต่การสร้างธุรกิจของผู้ประกอบการใหม่ และการปรับตัวของผู้ประกอบการเดิม ต้องปรับระบบความคิด การดำเนินการ และการสร้างธุรกิจที่จะเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งของแต่ละภูมิภาค ให้สามารถรองรับการแข่งขันทางธุรกิจ ทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ดียิ่งขึ้น

หลักสูตร กลยุทธ์การสร้างธุรกิจสำหรับ SMEs จึงมุ่งที่จะเพิ่มวิสัยทัศน์และการศึกษาโอกาสในการทำธุรกิจในแต่ละพื้นที่

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้ประกอบการใหม่ และผู้ประกอบการเดิม ได้เพิ่มวิสัยทัศน์ และค้นหาศักยภาพของพื้นที่หาโอกาสในการสร้างธุรกิจที่เหมาะสม ได้ทราบแหล่งช่วยเหลือผู้ประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน พร้อมทั้งจะรองรับการแข่งขันทางการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ผู้เข้ารับการอบรม

ผู้ประกอบการใหม่ และผู้ประกอบการเดิม จำนวน 300 คน

ระยะเวลาการอบรม

จำนวน 2 วันๆ ละ 6 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง

กำหนดวันอบรม

วันที่ 9 – 10 มีนาคม 2543

สถานที่ฝึกอบรม

ห้องประชุมคณะวิชาศึกษาทั่วไป อาคารเรียนรวม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดนครราชสีมา

หัวข้อการฝึกอบรม

1. การบรรยาย "SMEs กับการพลิกฟื้นเศรษฐกิจของประเทศ"

โดย คุณเกียรติพงศ์ น้อยใจบุญ

กรรมการสถาบันพัฒนา SMEs

2. การบรรยาย "แนวคิดการสร้างอาชีพอิสระ"

โดย ดร.เย็นใจ เลหาพนิช

3. การอภิปราย "โอกาสสร้างธุรกิจในห้องถิ่น"

โดย คุณจุมพล ไชยวงศ์

คุณสมชัย ฉัตรพัฒนศิริ

คุณอรรรจน์ลีลิตี สร้อยทอง

นายแพทย์สิน ลีวีร์รัตนันน์ ดำเนินรายการ

- 4.การอภิปราย หัวข้อ "แหล่งสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชนสำหรับธุรกิจอุตสาหกรรม SMEs"

โดย คุณสมศักดิ์ บุญกลมสวัสดิ์ (ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 6)

คุณอดิศักดิ์ จองศิริกุล (ผู้อำนวยการบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
จังหวัดนครราชสีมา)

คุณปรีชา เลห์รักษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย อินทรประวัตติ ดำเนินรายการ

- 5.การอภิปราย หัวข้อ "คิดเป็น ทำได้ : โอกาสการสร้างธุรกิจของ SMEs"

โดย คุณเพิ่มพันธ์ เนียวกุล (ผู้พัฒนาข้าวหอมมะลิปลูกสำเร็จ)

คุณเยาวนุช เอื้อตระกูล (ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมการเกษตร)

คุณสันติ แซ่ฉั่ว (ผู้ประกอบการสมุนไพรเพื่อการส่งออก)

กำหนดการฝึกอบรมหลักสูตร “กลยุทธ์การสร้างธุรกิจ SMEs”

9 – 10 มีนาคม 2543

ห้องประชุมใหญ่ คณะวิทยาศาสตร์ทั่วไป

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จังหวัดนครราชสีมา

วันพฤหัสบดีที่ 9 มีนาคม 2543

- 08.00 – 08.40 น. ลงทะเบียน
- 08.45 – 09.00 น. พิธีเปิด
กล่าวรายงาน โดย ผู้อำนวยการเทคโนโลยีธานี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โชคชัย วนภู)
กล่าวเปิดการฝึกอบรม โดย ผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลฯ
(นายอุดม ล้อมวงศ์พานิช)
- 09.00 – 10.15 น. บรรยายพิเศษ “SMEs กับการพลิกฟื้นเศรษฐกิจของประเทศ”
โดย คุณเกียรติพงศ์ น้อยใจบุญ
(กรรมการสถาบันพัฒนา SMEs)
- 10.15 – 10.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 10.45 – 12.00 น. บรรยายพิเศษ “แนวคิดการสร้างอาชีพอิสระ”
โดย ดร.เย็นใจ เลาหวณิช
(ประธานกรรมการ บริษัท ไทยส่งเสริมการประดิษฐ์ จำกัด)
- 12.00 – 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 – 16.00 น. อภิปราย หัวข้อ “โอกาสสร้างธุรกิจในท้องถิ่น”
โดย คุณจุมพล ไชยวงศ์ (ผู้จัดการมูลนิธิจักราชพัฒนา)
คุณสมชัย ฉัตรพัฒนศิริ (ประธานหอการค้าจังหวัดนครราชสีมา)
คุณอรรจน์สิทธิ สร้อยทอง (เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการลงทุน 6 ศูนย์เศรษฐกิจ
การลงทุนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)
ผู้ดำเนินรายการ นายแพทย์สิน ลีวีริรัตน์
(ผู้อำนวยการโรงพยาบาลราชสีมานครบุรี)

วันศุกร์ที่ 10 มีนาคม 2543

- 08.00 – 09.00 น. ลงทะเบียน
- 09.00 – 10.15 น. บรรยายพิเศษ “โอกาสของอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกของภาคตะวันออกเชิงเหนือ”
- 10.15 – 10.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 10.45 – 12.00 น. อภิปราย “แหล่งสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน สำหรับธุรกิจอุตสาหกรรม SMEs”
โดย **คุณสมศักดิ์ บุญกลมสวัสดิ์**
(ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 6)
คุณอดิศักดิ์ จงศิริกุล
(ผู้จัดการภาคบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจังหวัดนครราชสีมา)
คุณปรีชา เล่ห์รักษา
(ผู้จัดการเขต สำนักงานบริหารธุรกิจสาขา เขต 21
ธนาคารไทยพาณิชย์จำกัด (มหาชน))
ผู้ดำเนินรายการ **รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย อินทรประวัตติ**
(อาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี)
- 12.00 – 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 – 16.00 น. อภิปราย “คิดเป็น ทำได้ : โอกาสการสร้างธุรกิจของ SMEs”
โดย **คุณเพิ่มพันธ์ เนียวกุล** (ผู้พัฒนาข้าวหอมมะลิปลูกสำเร็จ)
คุณเยาวนุช เอื้อตระกูล (ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมกระดาษ)
คุณสันติ แซ่จิว (ผู้ประกอบการสมุนไพรเพื่อการส่งออก)
ผู้ดำเนินรายการ **คุณทวิสันต์ โฉนวนุรักษ์**
(รองประธานหอการค้าจังหวัดนครราชสีมา)

-----@@@-----

หัวข้อ : ถ้ำแกใหม่กับรูปแบบธุรกิจ
เวลา : 9.00 – 16.00 น.
วันที่ : 9-10 มีนาคม 2543



เค้าแก่ใหม่กับรูปแบบธุรกิจ

เค้าแก่ใหม่มักจะตั้งคำถามว่ารูปแบบกิจการแบบใดที่ดีที่สุด คำถามนี้ไม่มีคำตอบที่แน่ชัด เนื่องจากรูปแบบกิจการที่ดีที่สุดนั้นขึ้นอยู่กับธุรกิจของแต่ละบุคคล ความต้องการ และลักษณะของธุรกิจแต่ละแห่ง ในการกำหนดรูปแบบกิจการให้เหมาะสมกับธุรกิจมากที่สุดนั้น เค้าแก่ใหม่ควรจะพิจารณาปัจจัยบางปัจจัยในการเลือกรูปแบบกิจการคือ :

1. ปัญหาในการจัดตั้ง
2. จำนวนเงินทุนที่ธุรกิจต้องการ
3. จำนวนกำไรที่ธุรกิจจะนำไปจัดสรร
4. ความสัมพันธ์ทางด้านอำนาจหน้าที่ในการบริหารธุรกิจ
5. ความยาวนานของอายุของธุรกิจและความต้องการให้ธุรกิจดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
6. จำนวนหนี้สินที่เจ้าของต้องรับภาระ
7. ข้อจำกัดด้านกฎหมายในเรื่องรูปแบบความเป็นเจ้าของ

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัทกำหนดรูปแบบกิจการไว้ 3 แบบ คือ :

1. การประกอบการโดยเจ้าของคนเดียว
2. ห้างหุ้นส่วน
3. บริษัทจำกัด

การจดทะเบียนพาณิชย์

ผู้ประกอบการไม่ว่าในธุรกิจรูปแบบใดจะต้องจดทะเบียนพาณิชย์ ทั้งนี้รัฐมีความประสงค์ที่จะจัดการทะเบียนพาณิชย์ให้เป็นระเบียบอันดีเพื่อทราบสถิติและหลักฐานการประกอบการพาณิชย์ของผู้ประกอบที่ถูกต้องเชื่อถือได้ อันจะใช้เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการพาณิชย์และการอุตสาหกรรม และการปรับปรุงขยายเศรษฐกิจให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

จดทะเบียนที่ไหน ?

ในกรุงเทพมหานคร หน่วยราชการที่มีหน้าที่รับจดทะเบียนพาณิชย์ของกิจการซึ่งมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร คือ สำนักงานกลางทะเบียนพาณิชย์ ตั้งอยู่ในกองทะเบียนธุรกิจ 2 กรมทะเบียนการค้ากระทรวงพาณิชย์ สำหรับจังหวัดอื่นนอกเขตกรุงเทพมหานครติดต่อสำนักงานพาณิชย์จังหวัดทุกจังหวัด หากกิจการนั้นมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง และติดต่อจดทะเบียนพาณิชย์ที่ทำการอำเภอและกิ่งอำเภอ หากกิจการนั้นมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอหรือกิ่งอำเภอนั้น ๆ

กำหนดเวลาการจดทะเบียนพาณิชย์

1. ประกอบกิจการใหม่ ต้องจดทะเบียนภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันเริ่มประกอบกิจการ
2. การเปลี่ยนแปลงรายการที่จะทะเบียนไว้ตาม 1. ต้องจดทะเบียนภายใน 30 วันนับแต่วัน
ที่การเปลี่ยนแปลง
3. เลิกประกอบกิจการ ต้องจดทะเบียนเลิกภายใน 30 วันนับแต่วันที่เลิกประกอบกิจการ
4. ใบทะเบียนพาณิชย์สูญหายต้องยื่นใบแทนภายใน 30 วันนับแต่วันสูญหาย

บริษัทจำกัด : ลักษณะสำคัญ

1. มีผู้เริ่มก่อการจัดตั้งบริษัทอย่างน้อย 7 คน
2. มีผู้ถือหุ้นตั้งแต่ 7 คน แต่ไม่ถึง 100 คน หากมีผู้ถือหุ้น 2 คน ขึ้นไปถือหุ้นเดียวกันให้นับ
เป็นผู้ถือหุ้น 1 คน
3. แบ่งทุนเป็นหุ้นมีมูลค่าหุ้นละเท่า ๆ กัน มูลค่าหุ้นไม่ต่ำกว่าหุ้นละ 5 บาท
4. ผู้ถือหุ้นทุกคนต่างรับผิดชอบหนี้สินของบริษัทจำกัดเพียงในส่วนซึ่งยังส่งใช้ค่าหุ้นที่ตนถือ
ไม่ครบ
5. ต้องมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร
6. ต้องมีกรรมการอย่างน้อย 1 คน ซึ่งเลือกตั้งจากที่ประชุมจัดตั้งบริษัทจำกัด
7. ต้องกำหนดอำนาจหน้าที่ของกรรมการในการกระทำการแทนบริษัทจำกัด
8. ต้องมีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีประจำบริษัทจำกัด
9. ต้องมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักร
10. ต้องมีตราสำคัญของบริษัทประทับในใบหุ้น*
11. ต้องมีตราสำคัญแสดงการถือหุ้นมอบให้ผู้ถือหุ้นทุกคน
12. ต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมาย
13. อายุไม่จำกัดจนกว่าจะมีเหตุเลิกตามกฎหมาย

บริษัทจำกัด : ข้อดี ข้อเสีย

ข้อดี	ข้อเสีย
<ul style="list-style-type: none">- ผู้ถือหุ้นรับผิดชอบในหนี้สินจำกัด (เฉพาะส่วนของหุ้นที่ตนค้างจ่ายอยู่เท่านั้น)- อายุของกิจการไม่จำกัด ผู้ถือหุ้นเสียชีวิต กิจการไม่ต้องล้มเลิก- โอนหุ้นได้ง่าย (ไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ถือหุ้น)- ขยายกิจการได้ง่าย- สามารถดึงดูดผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ- เป็นรูปแบบที่เหมาะสมไม่ว่าจะเป็นกิจการขนาดใหญ่หรือขนาดเล็ก	<ul style="list-style-type: none">- จัดตั้งได้ยากและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมากกว่าการจัดตั้งตามรูปแบบอื่น ๆ- มีกฎหมายและข้อบังคับของรัฐมาก- ขาดความจงรักภักดีของฝ่ายบริหาร (เพราะฝ่ายบริหารไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ถือหุ้น)

ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัท

1. จัดทำหนังสือบริคณห์สนธิไปขอจดทะเบียน โดยมีเริ่มก่อการจำนวนไม่น้อยกว่า 7 คน
2. จัดให้มีผู้เข้าชื่อถือหุ้น ได้ครบตามจำนวนทุนเรือนหุ้นที่บริษัทกำหนดจะจดทะเบียน
3. ประชุมจัดตั้งบริษัท
4. เรียกผู้เข้าชื่อของหุ้นและผู้เริ่มก่อการชำระเงินค่าหุ้น (หุ้นหนึ่งไม่ต่ำกว่า 25%)
5. จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทภายใน 3 เดือน นับจากวันประชุมจัดตั้งบริษัท

การประกอบการโดยเจ้าของคนเดียว (Sole Proprietorship) : ควรใช้เมื่อไร

การประกอบการโดยเจ้าของคนเดียวมีประโยชน์ในกรณีต่อไปนี้

1. เงินทุนที่ต้องการมีจำนวนน้อย
2. การบริหารงานไม่ซับซ้อนและดำเนินงานโดยบุคคลคนเดียว
3. ความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างเจ้าของกับลูกค้าเป็นเรื่องสำคัญ

การประกอบการโดยเจ้าของคนเดียว : ข้อดี ข้อเสีย

ข้อดี	ข้อเสีย
<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งได้ง่าย - เลิกกิจการได้ง่าย - รักษาความลับได้ดี - กำไรทั้งหมดเป็นของเจ้าของ - มีอิสระในการตัดสินใจ - กฎหมายที่ใช้บังคับไม่เข้มงวด - เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา 	<ul style="list-style-type: none"> - รับผิดชอบหนี้สินไม่จำกัดจำนวน - โอกาสความก้าวหน้าของพนักงานมีจำกัด - อายุการดำเนินงานของกิจการมีจำกัด - หาเงินทุนเพิ่มได้ยาก - ความสามารถของบุคคลเดียวเป็นข้อจำกัดในการบริหารงาน

ห้างหุ้นส่วน (Partnership)

1. ต้องมีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปและเป็นบุคคลที่มีความสามารถตามกฎหมายที่จะเข้าทำสัญญาได้
2. ต้องการตกลง คือ มีการแสดงเจตนาในการเข้าเป็นหุ้นส่วน
3. มีการเข้ากัน คือ เข้าทุน ซึ่งอาจเป็นเงินสด ทรัพย์สินอย่างอื่น หรือแรงงานก็ได้

ประเภทของห้างหุ้นส่วน

จำแนกประเภทของห้างหุ้นส่วนได้เป็น 2 ประเภท

1. ห้างหุ้นส่วนสามัญ (General Partnership) : หุ้นส่วนทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกัน โดยไม่จำกัด
2. ห้างหุ้นส่วนจำกัด (limited Partnership) : ประกอบด้วยหุ้นส่วน 2 ประเภท คือ
 - หุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิดชอบไม่เกินจำนวนเงินที่ตนจะลงทุนในห้างหุ้นส่วน และ
 - หุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิดชอบ

ห้างหุ้นส่วน : ข้อดี ข้อเสีย

ข้อดี	ข้อเสีย
<ul style="list-style-type: none"> - เป็นที่รวมความสามารถ ความชำนาญของหุ้นส่วน - หาเงินทุนได้มากกว่าการประกอบการโดยเจ้าของคนเดียว - ข้อจำกัดทางกฎหมายมีไม่มาก - จัดตั้งและเลิกกิจการได้ง่าย - มีเครดิตดีกว่าการประกอบการเจ้าของคนเดียว 	<ul style="list-style-type: none"> - รับผิดชอบหนี้สินโดยไม่จำกัด (กรณีหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิดชอบ) - การตัดสินใจอาจมีความขัดแย้งในบรรดาหุ้นส่วน - ขนาดการเจริญเติบโตถูกจำกัดเมื่อเทียบกับบริษัทจำกัด

การเปรียบเทียบรูปแบบการประกอบกิจการ

ลักษณะ รายการ	การประกอบการ โดยเจ้าของคนเดียว	ห้างหุ้นส่วนสามัญ	บริษัทจำกัด
- ความรับผิดชอบในหนี้สิน ของเจ้าของ	ไม่จำกัด	ไม่จำกัด	จำกัดเพียงเงินที่ยังส่งให้ ค่าหุ้นไม่ครบ
- อายุของกิจการ	ขึ้นอยู่กับอายุของเจ้าของ	ขึ้นอยู่กับอายุของหุ้น ส่วนคนใดคนหนึ่งและ ปัจจัยอื่น ๆ	ไม่ขึ้นอยู่กับเจ้าของ
- การโอนกรรมสิทธิ์ ความเป็นเจ้าของ	ทำได้ง่าย	ทำไม่ได้	ทำได้ง่ายมาก
- อิศระในการบริหารงาน	มีมาก	มีมากถึงน้อย	มีน้อย
- การขยายกิจการ	ทำได้ยาก	ทำได้ค่อนข้างยาก	ทำได้ง่าย
- ข้อจำกัดทางกฎหมาย	ไม่เข้มงวด	ไม่เข้มงวด	เข้มงวดมาก
- การจัดตั้ง	ทำได้ง่าย	ทำได้ค่อนข้างง่าย	ทำได้ยาก
- การหาเงินทุน	ทำได้ยาก	ทำได้ไม่ค่อยง่ายนัก	ทำได้ยาก
- ความสามารถในการ ปกปิดความลับ	มีมาก	มีค่อนข้างมาก	ไม่มี
- ประสิทธิภาพของการ บริหาร			

เอกสารประกอบการบรรยาย

“ SMEs กับการพลิกฟื้นเศรษฐกิจของประเทศ”

โดย...

คุณเกียรติพงศ์ น้อยใจบุญ
กรรมการสถาบันพัฒนา SMEs

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
พระนคร

วันที่ 9 มีนาคม 2543

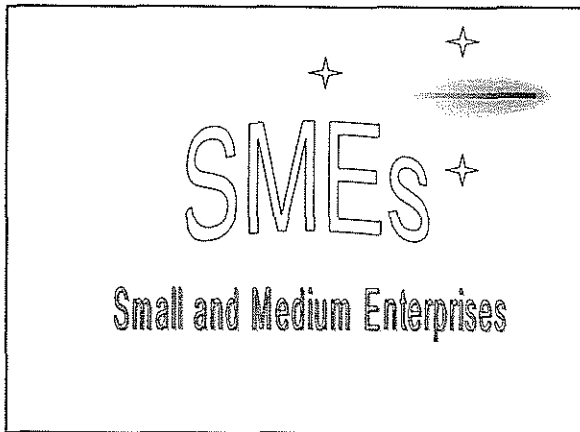
เวลา 09.00-10.15 น

ณ ห้องประชุมใหญ่ อาคารคณะวิชาศึกษาทั่วไป

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จังหวัดนครราชสีมา



ความหมายของ SMEs

SMEs : วิชาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
Small and Medium Enterprises

- ✘ กิจการผลิต (Manufacture)
- ✘ กิจการบริการ (Service)
- ✘ กิจการการค้า (Trade)

การกำหนดขนาดของ SMEs

ขนาด	ประเภท	มูลค่าสินทรัพย์ถาวรสุทธิ	จำนวนการจ้างงาน
ขนาดกลาง	-กิจการผลิต-บริการ	50 - 200 ล้านบาท	50 - 200 คน
	-กิจการค้าส่ง	50 - 100 ล้านบาท	25 - 50 คน
	-กิจการค้าปลีก	30 - 60 ล้านบาท	15 - 30 คน
ขนาดย่อม	-กิจการผลิต-บริการ	ไม่เกิน 50 ล้านบาท	ไม่เกิน 50 คน
	-กิจการค้าส่ง	ไม่เกิน 50 ล้านบาท	ไม่เกิน 25 คน
	-กิจการค้าปลีก	ไม่เกิน 30 ล้านบาท	ไม่เกิน 15 คน

ร่างพระราชบัญญัติ
ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สาระสำคัญคือ

- ✓ จัดตั้งคณะกรรมการ SMEs
- ✓ จัดตั้งสำนักงานส่งเสริม SMEs
- ✓ กองทุนส่งเสริม SMEs

แผนแม่บท SMEs
แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

- 1 บทบาทและความสำคัญของ SMEs
- 2 ทิศทางและแนวคิดในการพัฒนา SMEs ในอนาคต
- 3 มาตรการ กลยุทธ์เพื่อการพัฒนา SMEs มี 7 กลยุทธ์
- 4 กลไกและระบบการจัดการและบริหารแผนแม่บท

โครงการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs
ภายใต้แผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม

- ✘ ไร้เงินกู้ของมิยาซาวะ และ World Bank
- ✘ กำลังดำเนินการอยู่ในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 (2542 - 2543)

มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับมาตรการสนับสนุน SMEs



มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 22 ธันวาคม 2541

สนับสนุนด้านสินเชื่อแก่ SMEs	วงเงิน	35,500 ล้านบาท
ธนาคารแห่งประเทศไทย		12,000 ล้านบาท
IFCT		12,000 ล้านบาท
EXIM BANK		5,000 ล้านบาท
บอช.		3,000 ล้านบาท
ธ.ก.ส.		2,000 ล้านบาท
ธนาคารออมสิน		1,000 ล้านบาท
กำกับผ่าน บสย.		500 ล้านบาท



โครงการร่วม "พัฒนาทุน ก่อหนี้ SMEs ของธนาคารกรุงไทย

วงเงินสินเชื่อ (ระยะเวลา 2 ปี)	10,000 ล้านบาท
ปี 2542	4,500 ล้านบาท
ปี 2543	5,500 ล้านบาท

มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับมาตรการสนับสนุน SMEs (ต่อ)



มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 สิงหาคม 2542

1. มาตรการสนับสนุนด้านเงินทุน

- กองทุนเงินร่วมทุนในวิสาหกิจขนาดกลาง (Thailand Recovery Fund) วงเงินเบื้องต้น 100 ล้านเหรียญสหรัฐ
- กองทุนรวมเพื่อรวมลงทุนใน SMEs วงเงินจัดตั้ง 1,000 ล้านบาท ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 สิงหาคม 2542 ต้องการความโปร่งใส

มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับมาตรการสนับสนุน SMEs (ต่อ)



มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 สิงหาคม 2542 (ต่อ)

2. มาตรการปรับโครงสร้างการเงิน สำหรับ SMEs

- การปรับปรุงระบบและเพิ่มศักยภาพการกำกับสินเชื่อ สำหรับ SMEs
- การปรับโครงสร้างและเพิ่มศักยภาพของ บอช.
- การสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงิน สำหรับ SMEs

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ SMEs



ดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (สปน.) ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตลาดหลักทรัพย์ SMEs



ตลาดหลักทรัพย์ SMEs หรือตลาดหลักทรัพย์ใหม่ (the Market for Alternative Investment)



ทุนจดทะเบียน 40 ล้านบาท ขึ้นไป




สถาบันพัฒนา SMEs

เน้นกิจกรรมด้านการฝึกอบรมและพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs ในทุกๆด้าน



นิคมอุตสาหกรรม SMEs

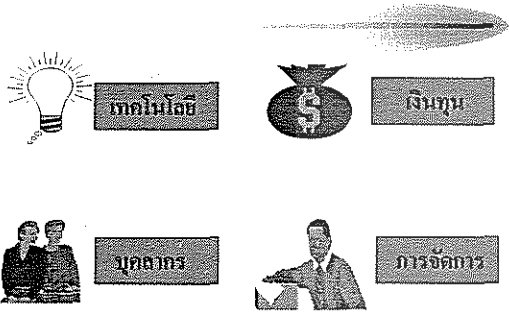
เป็นการริเริ่มทำนิคมอุตสาหกรรม เพื่อให้ SMEs ได้รับสิทธิประโยชน์และสิ่งอำนวยความสะดวกในทุกๆด้าน



ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการแข่งขันของ SMEs

เทคโนโลยี เงินทุน

บุคลากร การจัดการ



ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการแข่งขันของ SMEs (ต่อ)

ตลาดไร้พรมแดน การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

รูปแบบผลิตภัณฑ์ ข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมและมนุษยธรรม



SMEs ต้องปรับตัว

- ➔ ต้องผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ รูปแบบทันสมัย
- ➔ ต้องผลิตสินค้าได้มากแบบ และรวดเร็ว
- ➔ มุ่งเน้นความรวดเร็วในการส่งมอบสินค้า และการให้บริการ
- ➔ มุ่งเน้นการปกป้องสิ่งแวดล้อม / สุขอนามัย / คุ้มครองแรงงาน และสิทธิมนุษยชน

SMEs ต้องปรับตัว (ต่อ)

- ➔ ขอมรับการเปลี่ยนแปลงด้านการบริหารจัดการ เป็นแบบมืออาชีพ
- ➔ ติดตามข้อมูล ข่าวสาร การเปลี่ยนแปลงต่างๆ อย่างใกล้ชิด
- ➔ มุ่งสร้างพันธมิตร และผู้ร่วมธุรกิจมากขึ้น

เป้าหมายของ SMEs ไทย ในยุคการค้าไร้พรมแดน

- SMEs สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล
- SMEs ไทย มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้ ทั้งในด้านการผลิตและการตลาด
- SMEs ไทย มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจขนาดใหญ่ อย่างมีประสิทธิภาพ
- SMEs ไทย สามารถพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานสากลได้

วิทยากร : ดร.เย็นใจ เลาหวณิช
หัวข้อ : แนวคิดการสร้างอาชีพอิสระ
เวลา : 10.45 – 12.00 น.
วันที่ : 9 มีนาคม 2543

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรม ทรัพย์สินทางปัญญา
จากภูมิปัญญาชาวบ้าน

ดร.เย็นใจ เลหาวิช*

ภูมิปัญญาชาวบ้าน (Folk Wisdom) เป็นสิ่งที่มีค่าเป็นทรัพย์สินทางปัญญา ที่สามารถพัฒนาเป็นธุรกิจ อุตสาหกรรมก็มีอยู่มากมาย บทความนี้จะกล่าวถึง อุตสาหกรรมหลายประเภทของไทยที่เกิดขึ้นจากภูมิปัญญา ไทย โดยเฉพาะภูมิปัญญาชาวบ้านที่ได้สร้างความสำเร็จจนเป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไป ตลอดจนแนว ทางพัฒนาภูมิปัญญาให้กลายเป็นทรัพย์สินซึ่งจะให้ผลตอบแทนต่อผู้เป็นเจ้าของอย่างคุ้มค่า

อุตสาหกรรมจากภูมิปัญญาชาวบ้าน

มีตัวอย่างที่พบเห็นกันโดยทั่วไป ตั้งแต่ในอดีตถึงปัจจุบันในเรื่องสินค้าที่เกิดจากภูมิปัญญาไทย ทั้งที่ เกิดจากผลงานวิจัยและพัฒนาของหน่วยงานวิจัยของรัฐ และจากภูมิปัญญาชาวบ้าน นำมาผลิตเป็นอุตสาหกรรม จำหน่ายกันแพร่หลาย เช่น

ประเภทอาหาร มีตัวอย่าง เช่น น้ำปลาทิพรส ซอสศรีราชา ลูกชิ้นปลานายไบ้ วุ้นหางจะเข้กระป๋อง หลายยี่ห้อ ข้าวหอมมะลิกระป๋อง แหนมฉายรังสี ปลาารัรช็อคโกแล็ต ของนายเตี้ยตลาดไท แมลงทอดบรรจุ กระป๋อง ฯลฯ

ประเภทของใช้ในชีวิตประจำวัน ตัวอย่าง เช่น สบู่หอมนกแก้ว แชมพูสมุนไพรดอกบัวคู่ แชมพูและ ยาแก้ผมร่วงเบอร์กามอต น้ำอบไทยนางลอย ฐูปหอมไร่ชีเก้า ฯลฯ

ประเภทสมุนไพร ตัวอย่างเช่น ยาหอมตรา 5-เจดีย์ ยาแก้ไอเสบฟ้าหลายใจหลายยี่ห้อ ยาหม่อง ตราเสือ ไพลจีซาลสะกัดจากไพลแก้เคล็ดยอก สะเดาน้ำฆ่าแมลง กระเจียบผงสะกัดใส่แคปซูล ฯลฯ

ประเภทของใช้ทั่วไป ตัวอย่างเช่น อุปกรณ์ติดขาโต๊ะกันมด ฝาครอบลูกบิดประตูกันขโมย ล็อกประตู แม่เหล็กกันขโมย อุปกรณ์เจาะมะพร้าวอ่อน ฯลฯ

ประเภทอาคารและสวน ตัวอย่างเช่น บ้านทรงไทย ศาลาไทย เรือหางยาวและเรือชนิดอื่น ๆ รถยนต์นั่งไทยรุ่ง รถตุ๊ก ๆ ฯลฯ

ประเภทเครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตร ตัวอย่างเช่น รถเก็บผลไม้ เรือกวาดเก็บผักตบชวา แทรคเตอร์แบบ 2 ล้อ ชนิดต่าง ๆ เครื่องปอกมะพร้าว เครื่องคัดมะนาว เครื่องสีข้าว เครื่องทำแป้งมัน ฯลฯ

มีนักประดิษฐ์ไทยคนหนึ่งมีผลงานที่น่าสนใจ อดีตเคยทำงานอยู่ในบริษัทน้ำมันแห่งหนึ่งต่อมาได้ลา ออกมาร่วมมือกับคนไทยอีกคนหนึ่งซึ่งจบการศึกษาวิชาเคมีจากประเทศอินเดีย แต่ไม่เคยมีประสบการณ์ใน ด้านอุตสาหกรรม ทั้งสองคนร่วมมือกันคิดค้นหาวิธีผลิต ถ่านกัมมันต์ (Activated Carbon) ซึ่งใช้ในอุตสาหกรรม หลายประเภท เช่น ใช้ฟอกสี ดูดกลิ่น ดูดสารพิษ ฯลฯ โดยใช้กะลามะพร้าวเป็นวัตถุดิบ เนื่องจากประเทศไทยมีการปลูกมะพร้าวมาก แหล่งความรู้คือห้องสมุดของกรมวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม นักประดิษฐ์ทั้งสองใช้เวลานานหลายปีทดลองค้นคว้าหา วิธีผลิตด้วยวัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ง่ายในประเทศและราคา ถูกจนประสบความสำเร็จ จึงคิดจะลงทุนตั้งโรงงานผลิตขึ้น เพราะส่งตัวอย่างไปทดสอบที่ประเทศเยอรมนีแล้ว

* นายก่อตั้ง สมาคมการประดิษฐ์ไทย

มีคุณภาพทัดเทียมต่างประเทศ แต่ต้นทุนต่ำกว่ามาก

เขาได้ไปยื่นเรื่องขอรับการส่งเสริมการลงทุน จากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน แต่เมื่อเขากรอกแบบฟอร์มว่าเทคโนโลยีที่ใช้ในกระบวนการผลิตเป็นสิ่งที่ตนคิดขึ้นมาเอง ก็ไม่ได้รับความเชื่อถือว่าเป็นเทคโนโลยีที่ทัดเทียมกับของต่างประเทศ เมื่อพบกับอุปสรรคแบบไม่คาดฝัน เขาก็ไม่ย่อท้อ เพราะได้ทุ่มเทชีวิตให้กับงานชิ้นนี้มากเกินกว่าจะถอย จึงเสนอเรื่องไปยังผู้ใหญ่ในคณะรัฐบาล ซึ่งขณะนั้น นายกรัฐมนตรีคือ ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ในที่สุดเขาก็ประสบความสำเร็จ ได้รับการส่งเสริมการลงทุน และผลิตส่งไปจำหน่ายได้ทั่วโลก มีข้ามินานก็มีผู้พยายามเข้ามาศึกษากรรมวิธีในโรงงาน แต่เขาพยายามเก็บความลับไว้ได้เป็นอย่างดี เขามีความสำเร็จถึงขั้นสามารถขายความรู้ (Knowhow) ไปยังต่างประเทศเป็นผลสำเร็จ จึงเกิดโรงงานแบบเดียวกันขึ้นในประเทศแถบเอเชีย นับว่าเป็นกรณีอุตสาหกรรมจากภูมิปัญญาชาวบ้านที่น่าภูมิใจมากกรณีหนึ่ง

วิถีทางสู่ความสำเร็จ

นักคิดนักประดิษฐ์ไทย จำนวนมาก ไม่มีโชคติดังกรณีข้างต้น หรือตัวอย่างต่าง ๆ ที่ยกมาอาจกล่าวได้โดยมีคำพูดว่าตัวเลขว่าส่วนมากจะประสบความสำเร็จล้มเหลว ไม่อาจแปรเปลี่ยนความคิดของตนเองออกมาเป็นสินค้าอุตสาหกรรมได้ ที่ทำสำเร็จเป็นเพียงส่วนน้อยนิดเท่านั้น ตัวเลขความสำเร็จหรือความล้มเหลวในเมืองไทยจะเป็นเท่าใดไม่มีใครทราบชัด เพราะไม่ค่อยมีใครวิจัยในเรื่องนี้ จะทำได้เป็นเพียงการประมาณการ จากข้อมูลของประเทศต่าง ๆ ในโลก โดยประมาณจะพบว่า แม้แนวความคิดใหม่ ๆ ที่คิดว่าดีมากถึงระดับนำไปจดทะเบียนสิทธิบัตร (Patent) ได้แล้วก็จริง แต่ที่นำมาผลิตเป็นอุตสาหกรรมจะมีไม่ถึงครึ่งเปอร์เซ็นต์ เท่านั้น

สถานการณ์เช่นว่านี้ อาจทำให้นักประดิษฐ์บางคนเกิดความท้อถอย แต่นั่นมิใช่ทางออกที่ถูกต้อง การทำธุรกิจไม่ใช่เรื่องยาก แต่ถ้าจะทำให้ประสบความสำเร็จจึงเป็นเรื่องยากเพราะต้องใช้ความคิดที่รอบคอบ มีความรู้ มีความเข้าใจในช่องทางธุรกิจอย่างแจ่มชัด ต้องมีทุนทรัพย์พอเพียง ต้องมีทีมงานที่ดี มีความซื่อตรงต่อกัน การจะทำอะไรตัวคนเดียวอย่างโดดเดี่ยวในโลกยุคโลกาภิวัตน์นี้ เกือบจะเป็นไปไม่ได้แล้ว

สิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ จากภูมิปัญญาชาวบ้านข้างต้น อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ประเภทที่สามารถนำไปจดทะเบียนสิทธิบัตร (ไม่ใช่จดลิขสิทธิ์ เพราะลิขสิทธิ์ไม่ต้องจด) ได้ที่กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ และประเภทที่ไม่จดสิทธิบัตร ซึ่งอาจเป็นเพราะจดไม่ได้ เนื่องจากไม่มีอะไรใหม่ ไม่มีวิธียื่นจดหรือไม่จำเป็นต้องจด เช่นหลักสูตรทำขนม ซึ่งส่วนใหญ่ถือเป็นความลับเฉพาะผู้คิดค้นได้ (Knowhow) หรือเคล็ดลับ นั่นเอง

สิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำไปจดทะเบียนสิทธิบัตรได้หากไม่ยื่นจดก็จะไม่ได้รับความคุ้มครองผู้อื่นสามารถทำเลียนแบบ แล้วผลิตจำหน่ายแข่งขันกับผู้คิดค้นได้ ทำให้ผู้คิดค้นไม่ได้รับผลประโยชน์จากการค้นคิดนั้นเท่าที่ควรจะได้ จึงสมควรที่จะมีการยื่นจดสิทธิบัตร หากไม่ทราบวิธีการ สมาคมการประดิษฐ์ไทย ก็จะจัดให้มีการฝึกอบรมให้แก่สมาชิกทุก ๆ ปี เพื่อช่วยเพิ่มความรู้ให้แก่สมาชิกในเรื่องที่สำคัญนี้

การจดสิทธิบัตร แม้จะทำเรียบร้อยก็มีได้หมายความว่า สิ่งประดิษฐ์นั้นจะสามารถนำไปผลิตเป็นสินค้าได้ ยังมีขั้นตอนอีกหลายขั้นที่จะต้องผ่าน เริ่มตั้งแต่การที่นักประดิษฐ์ต้องตัดสินใจว่าจะผลิตจำหน่ายเอง หรือ

จะขายสิทธิบัตรให้แก่ผู้อื่นนำไปผลิต การผลิตเองก็มีได้หมายความว่า จะผลิตได้ดี เพราะนักประดิษฐ์ไม่ใช่ นักอุตสาหกรรม ไม่มีประสบการณ์ในการบริหารงานอุตสาหกรรมมาก่อน และที่สำคัญคือทุน หากมีไม่พอก็ไม่สามารถผลิตเป็นอุตสาหกรรมได้ ยกเว้นนักประดิษฐ์ที่เป็นนักอุตสาหกรรมอยู่เดิมแล้วก็มีปัญหาไม่มาก แต่สิ่งที่จะต้องเผชิญและสำคัญมาก ๆ คือ การตลาด เพราะถ้าไม่มีคนซื้อ หรือน้อยเกินไป ก็ไม่สามารถผลิตเป็นอุตสาหกรรมใหญ่ได้ อาจได้เพียงระดับอุตสาหกรรมในครัวเรือนเท่านั้น การตลาดเป็นเรื่องยากต้องมีความรู้ มีประสบการณ์ จึงจะมีโอกาสประสบความสำเร็จมากขึ้น แต่ก็ไม่แน่นอนไป เพราะมีความเสี่ยงอยู่มาก ซึ่งเป็นธรรมชาติของธุรกิจทุกชนิด การเลือกช่องทางการตลาดเป็นเรื่องสำคัญไม่แพ้การเลือกวิธีผลิตแม้แต่น้อย

อย่างไรก็ดี เพื่อช่วยเหลือสมาชิกที่เป็นนักประดิษฐ์ สมาคมการประดิษฐ์ไทย ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการตลาด แม้สมาคมจะไม่มีบทบาทในเรื่องการตลาดโดยตรง โดยจะทำหน้าที่ในด้านการส่งเสริมสมาคมได้สนับสนุนสมาชิกของสมาคมกลุ่มแกนนำ คือสมาชิกตลอดชีพกลุ่มหนึ่ง ให้จัดตั้ง "บริษัท ไทยส่งเสริมการประดิษฐ์ จำกัด" ขึ้นเพื่อนำเอาสิ่งประดิษฐ์ของสมาชิกที่มีความประสงค์จะขอบริการเรื่องการตลาด มาดำเนินการในการหาช่องทางผลิต และจำหน่ายในลักษณะอุตสาหกรรม ขณะนี้ บริษัทฯ ได้จดทะเบียนจัดตั้งเสร็จเรียบร้อยแล้ว กำลังอยู่ในระยะแรกของการดำเนินการ คือการประชาสัมพันธ์ ให้สมาชิกทราบวัตถุประสงค์ของบริษัทฯ และบริการต่าง ๆ ที่สมาชิก หรือบุคคลทั่วไปจะได้รับ

เงื่อนไขสำคัญที่นักประดิษฐ์ควรทราบก่อนที่จะนำสิ่งประดิษฐ์ไปสู่การผลิตทางอุตสาหกรรม คือ

1. การทำต้นแบบที่สมบูรณ์
2. การทดสอบสมรรถนะของต้นแบบให้เรียบร้อยจนมั่นใจว่าไม่มีปัญหา
3. ต้องจดทะเบียนสิทธิบัตรให้เรียบร้อยก่อนเผยแพร่มีฉะนั้น จะไม่ได้รับความคุ้มครองและจะไม่มีใครยอมซื้อสิ่งประดิษฐ์ที่มีได้จดทะเบียนสิทธิบัตรไปผลิต

ในกรณี ที่ผ่านด้านต่าง ๆ ในเรื่องการผลิตแล้ว สิ่งสำคัญ อีกประการหนึ่งที่จะต้องให้ความสำคัญก่อนการตลาด คือ การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่กรมทรัพย์สินทางปัญญา การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า จะช่วยป้องกันสิทธิบัตรของตนเองในด้านการตลาด

โดยสรุป การเปลี่ยนภูมิปัญญาชาวบ้านมาเป็นสินค้าอุตสาหกรรมให้เป็นผลสำเร็จได้นั้นมิใช่เรื่องง่าย ต้องดำเนินการเป็นขั้นตอนด้วยความรู้ ประสบการณ์ ความอดทน ความละเอียด รอบคอบ การรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันและกันเป็นสิ่งจำเป็น เพราะจะช่วยเพิ่มโอกาสแห่งความสำเร็จ และจะช่วยลดอัตราเสี่ยงและการสูญเสียลงได้